

İşitme engelli milli voleybolcuların fair play algısı

Mehmet Cem SATMAN¹ , Aylin Özge PEKEL²

¹Lokman Hekim Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara, Türkiye

²Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara, Türkiye

Araştırma Makalesi/Research Article

DOI: 10.5281/zenodo.10031980

Gönderi Tarihi/Received:

Kabul Tarihi/Accepted:

Online Yayın Tarihi/Published:

15.05.2023

10.09.2023

29.10.2023

Öz

Spor, insanların yaşayış biçimlerini ve çevrelerinden öğrendiklerini yaşamlarına aktardıkları bir araç konumundadır. Bununla birlikte uluslararası arenada sporcuların fair play davranışlar sergilemesi de önemli bir tutumdur. Bu bağlamda işitme engelli kadın milli voleybolcuların fair play kavramına yönelik düşünce ve yaşamışlıklarıyla yükledikleri anlamların metaforlar aracılığıyla belirlenmesi bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırmayı 2022-2023 sezonunda Türkiye İşitme Engelli Voleybol Milli Takımı aday kadrosunda yer alan 20 kadın voleybolcu oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Verilerin elde edilmesinde, işitme engelli voleybolculardan “Fair play ..... gibidir/benzer; çünkü.....” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İncelenen bulgulara göre araştırmaya katılan işitme engelli sporcuların “fair play” kavramına yönelik oluşturdukları metaforlar sırasıyla “ahlak unsuru olma”, “adalet unsuru olma”, “iyilik unsuru olma” temaları altında toplanmıştır. Engelli sporcular için verilecek fair play eğitimlerinin yaygınlaştırılması ve sergiledikleri olumlu davranışların ödüllendirilerek teşvik edilmesi fair play ruhuna yakışır davranışların yaygınlaşmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fenomonoloji, işitme engelliler, metafor, nitel araştırma, voleybol

Hearing impaired national volleyball players of fair play perception

Abstract

Sport is a tool which people transfer their lifestyles and what they learn from their environment in to their life. In addition to that, it is also an important attitude for athletes to exhibit fair play behaviour in the international arena. In this context, the aim of this research is to determine the meanings of hearing-impaired female national volleyball players regarding the concept of fair play through metaphors through their thoughts and experiences. The research consists of 20 female volleyball players in the candidate squad of the Turkish deaf Volleyball national team in the 2022-2023 season. Phenomenology pattern, which is one of the qualitative research methods, was used in the research. In obtaining the data, hearing-impaired volleyball players were asked to complete this sentence; 'fair play is like/similar to ....., because .....'. Content analyse technique was used to analyse the data. According to the findings examination, the metaphors created by the hearing-impaired athletes participating in the research for the concept of 'fair play' were collected under the themes of 'being an element of morality', 'being an element of justice' and 'being an element of goodness' respectively. It is thought that disseminating fair play training for disabled athletes and encouraging their positive behaviour by rewarding them will contribute to the spread of behaviours worthy of the spirit.

Keywords: *Hearing impaired, metaphor, phenomenology, qualitative research, volleyball*

Sorumlu Yazar/Corresponded Author: Mehmet Cem SATMAN **E-posta/e-mail:** mcsatman@gmail.com

The Extended English Abstract is located the end of the Article.

GİRİŞ

Spor, bireylerin hem fizyolojik hem de psikolojik sağlığını geliştiren, sosyal etkileşimlerini düzenleyen, motor ve zihinsel becerilerini bir seviyeye taşıyan sosyal, biyolojik ve pedagojik bir olgudur. Bu nedenle spor engelli bireylerin sosyal uyum süreçlerinde bir araç olarak kullanılmalıdır (İlhan, 2008). Sporun, tipik olarak gelişen bireyler üzerindeki olumlu etkilerinin tamamını engelli bireylerde de gözlemlemek mümkündür. Engelli bireyler için sporun amacı, sadece topluma kazandırma ve rehabilitasyon değil aynı zamanda yaşam kalitelerini arttırmayı hedeflemektedir. Engelli bireyler için spor uygulamalarının temel hedefi hem kişisel hem de mesleki ve sosyal hayatta olumlu etkiler yaratmaktır (Brettschneider & Rheker, 1996; Kosel & Froböse, 1999). Tüm engel gruplarında olduğu gibi sporun içinde de işitme engelli bireyler birden fazla spor aktivitelerine katılım sağlamaktadırlar.

Sporun katılımcıların deneyimlerine dayalı bir değer sistemi oluşturması, genellikle antrenman yoluyla gerçekleşir. Kişilik gelişimi açısından değerlendirildiğinde ise insanların karakterlerini etkileyen faktörlerin ne kadar önemli olduğu ortaya çıkar. Spor müsabakaları, sporcuların rekabet etme ve böylece adil oyun becerilerini sergileme fırsatları bulmaları için platformlar sunmalıdır (Molina ve ark., 2014; Serrano-Durá ve ark., 2021).

Pozitif spor deneyimleri, bireylerde sosyal bağlantılardan kaynaklanan faydaların yanı sıra ilgili olma, yeterlilik ve başarı duygusunu fark etmeleri için daha iyi bir fırsat sağlayabilir (Wilson ve ark., 2022). Takım sporları profesyonel alana dönüştükçe, oyuncular daha zinde, daha hızlı, daha güçlü hale gelir ve oyunun kuralları hakkında daha ileri düzeyde bilgi sahibi olurlar (Araújo & Davids, 2016). Ancak yazılı olmayan sporun içinde var olan kurallar da vardır. Lenk (1976) göre, rekabet kuralları ve düzenlemelerine uyumla doğrudan ilgili olan resmi fair play ve spor dünyasıyla ilgili kişilerin kişisel davranışlarına ve ahlaki değerlerine atıfta bulunan gayri resmi fair play vardır. Resmi süreçte fair play ifadesi sportmenlik, olimpizm ve sportmenlik ile eş anlamlı olarak kullanılmaktadır (Brito ve ark., 2011). Fakat gayri resmi fair play, yazılı kurallarla sınırlandırılmaz ve kültürel olarak meşrulaştırılır. Sporun kurallarını ihlal etmese de sportmenlik dışı kabul edilen davranışlar, yani gayri resmi fair play kurallarını veya değerlerini ihlal eden davranışlar da vardır. Bu kurallar hem oyuncular hem de hakemler tarafından nasıl değerlendirileceği tam olarak netlik kazanmamaktadır.

Milli takımlar düzeyinde spor müsabakalarında fair play davranışlarının önemi artmaktadır. Ülkemizde başarılarıyla taktir kazanan branş olan voleybol, engelli bireyler arasında oldukça popülerdir. Olimpiyat şampiyonluğuna ulaşan ve başarı geçmişi ile voleybol işitme engelli kadın voleybol takımı, spora yeni başlayan voleybolcular için örnek teşkil

etmektedir. Büyük başarılar kazanan işitme engelli sporcularımız için fair play'in hayatlarında ne anlam ifade ettiğinin belirlenmesi gelecekte sporcuların yönlendirilmesi adına önemli bir adım olacağı düşünülmektedir.

Bu bağlamda, işitme engelli sporcuların ilgi ve ihtiyaçların belirlenmesinde Lakoff ve Johnson (2008) bir şeyi başka bir şeyin bakış açısıyla anlamak ve tecrübe etmek, düşünce malzemesini, insan kavrayışının bir şekliyle ifade etme süreci olarak tanımlandığı metaforların kullanılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Bilinmektedir ki metaforlar, bireylerin deneyimledikleri durumları kendi bakış açılarıyla anlamlandırmalarına ve bu deneyimleri başkalarına iletmelerine yardımcı olan araçlardır. Metaforik dilin insanların iletişimini kolaylaştırdığına dair görüşler vardır (Thibodeau ve ark., 2017; Craig, 2018).

Literatürde sporcular ve hakemler özelinde fair play davranışları üzerine (Güllü & Şahin, 2018; Pepe ve ark., 2019; Cifci & Ballıkaya, 2023; Pekel ve ark., 2023; Şahin & Yıldırım 2023), gençlerin fair play ve sportmenlik davranış düzeyleri bağlamında (Sezen-Balçıkanlı ve ark., 2017; Gök & Sarıkol, 2023; Yanar 2023) işitme engelli sporcuların benlik saygısı, psikolojik özelliklerinin karşılaştırıldığı çalışmalar (Karakoç ve ark., 2012; Yıldız, 2018) ve bedensel engelli bireylerin dopinge ilişkin görüşlerinin değerlendirildiği (Hamza & Özbek, 2019) çalışmalar bulunmaktadır. Ancak profesyonel işitme engelli voleybolcular özelinde fair play kavramına yönelik deneyimleri ortaya koyan çalışmalara rastlanmamıştır. Bu bağlamda işitme engelli milli voleybolcuların fair play kavramına yönelik düşünce ve deneyimleriyle yükledikleri anlamların metaforlar vasıtasıyla ortaya çıkarılması bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

YÖNTEM

Araştırma grubu (evren-örneklem)

Bu araştırma grubu uygun örnekleme yöntemi uygulanarak belirlenmiştir. Bu yöntem, araştırmacının kolaylıkla erişebileceği bir örneklemden veri toplama sürecini içermektedir (Büyüköztürk ve ark., 2008). İşitme engelli milli voleybolcuların fair play kavramına yönelik düşünce ve deneyimleriyle yükledikleri anlamların metaforlar vasıtasıyla belirlenebilmesi adına nitel araştırma deseni olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Konuların derinlemesine incelemek için olgu bilim kullanılmaktadır. Metafor ise olguları sade şekilde tanımlayarak gerçeği anlamamıza yardımcı olmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2016). Araştırmaya işitme engelliler voleybol milli takım kampında yer alan 20 kadın sporcu katılmıştır.

Veri toplama araçları

Milli sporculara uygulanan metafor çalışması deneyim sahibi uzman araştırmacılar tarafından yapılmış olup, uygulamalar öncesi gerekli bilgiler uygulayıcılar tarafından sözel olarak da gruplara açıklanmıştır. Sporculara çalışmanın içeriği, kapsamı aynı zamanda yapılacak değerlendirmeler hakkında gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır. Çalışmaya gönüllü olarak katılan sporculara açıklamalar yapılarak onam formu imzalatılmıştır.

Verilerin toplanması

Bireylerin demografik bilgileri yaş, sınıf, spor dalı, spor yılı kaydedildikten sonra işitme engelli kadın voleybol milli sporcularının fair play kavramına yönelik algılarını metaforlar yoluyla belirlemek için “Fair play..... gibidir/benzer; çünkü .....” cümlesini tamamlamaları yoluyla elde edilmiştir. Milli sporculara süre kısıtlaması uygulanmamıştır. Araştırma için gerekli izinler milli takım antrenörlerinden alınmıştır.

Verilerin analizi

İçerik analiz tekniği kullanılarak yapılan verilerin analizinde metaforlar 1’ den 20’ ye kadar numaralandırılmıştır. İncelenen metaforlar ifade ettikleri anlamlara göre kodlanmıştır. Kodlar arası ilişki özelliği iyi açıklayabilecek kategorilere ayrılarak veriler anlamlı hale getirilmiştir. Geçerlik ve güvenilirliği sağlamak adına uzman kişilere sunulması yöntemlerine başvurulmuştur (Ekiz, 2009). Ek olarak araştırma dışından iki uzman ile çalışmayı yürüten araştırmacının oluşturduğu temalar karşılaştırılarak sonrasında Miles ve Huberman (1994) önerdiği uyum yüzdesi formülüne başvurularak bulguların güvenilirliği hesaplanmıştır. Uyum yüzdeleri %92 oranında aynı temalarda toplandığı görülmüştür. Çalışmada verilen katılımcı örnekleri herhangi bir düzenleme yapılmadan aynı şekilde aktarılmıştır. Benzer anlamlar içeren kodlar 3 temada toplanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde işitme engelli kadın milli voleybolcuların fair play kavramına yönelik oluşturdukları metaforlar incelenmiştir. Araştırma içerisinde oluşturulan metafor örneklerine yer verilmiştir. Araştırmaya katılan işitme engelli milli voleybolcuların “fair play” kavramına yönelik yaptıkları metaforlara ait kod ve temalar Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Araştırmaya katılan işitme engelli kadın milli voleybolcuların “fair play” kavramına ilişkin oluşturduğu kod ve temalar

Kodlar	Kavramsal Temalar
İyi insan, namus, karakter, açık sözlü olmak, ayna, sporun ruhu, kişilik, onur	Ahlak unsuru olma
Doğruluk, vicdan, dürüstlük, adalet, beyaz, sadakat, içimizdeki mahkeme	Adalet unsuru olma
Sevgi, hoşgörü, fedakarlık, nezaket	İyilik unsuru olma

Ahlak unsuru olarak fair play

Değerler genellikle doğruluk, arzulanabilirlik veya ahlaki bir boyutla ilişkilendirilen kavramlardır. Bu değerler bir kişinin veya toplumun, karşıt davranış durumlarını kişisel veya toplumsal olarak tercih edip etmediğine dair inançları yansıtır (Robbins, 1994). Bu kategoride işitme engelli milli voleybolcuların fair play kavramı için oluşturdukları metafor örneğine yer verilmiştir.

“Fair play, onur gibidir/benzer çünkü menfaat ve çıkarımız için doğru yoldan ayrılırsak onurumuzu orda bırakmış oluruz” (Sporcu 7).

Adalet unsuru olarak fair play

Fair play; dürüst rekabet, kurallara uyum ve rakibe saygı gösterme anlayışını içerir. Haksız avantajları kabul etmeme, rakibin haksız dezavantajlarını istismar etmeme ve en önemlisi rekabetçi olmanın ötesinde, oyunun keyfini rakiple birlikte çıkarma düşüncesini içerir. Bu yaklaşım rakibi yenmekten çok, birlikte oynanan oyundan zevk almayı ve rakibin kazandığı puanları takdir etmeyi vurgular (Pehlivan, 2004). Bu kategoride milli voleybolcuların fair play kavramı için metafor açıklamalarında dostluk kardeşlik, adil yarışma, adalet, adaletin terzisi gibi ifadelerle açıkladıkları görülmüştür.

“Fair play içimizdeki mahkeme gibidir/benzer çünkü kendi düşüncemizle çelişen uygulamalarda içimizde tartıp kendimizce doğru olanı uygulamalıyız” (Sporcu 12).

İyilik unsuru olarak fair play

Olumlu ya da olumsuz rekabet; katılımcıların bilinçlerini, değerlerini ve inançlarını şekillendirmek için muazzam bir güce sahiptir ve baskın kültürün seçilmiş yönlerini aktarır (Ekici & Arıkan, 2020). Olumlu olabildiği gibi olumsuz davranışlar da kazanılmasına neden olabilir. İşitme engelli voleybolcuların oluşturdukları metaforlar incelendiğinde iyilik kavramı altında toplanan metaforlar oluşturdukları görülmektedir.

“Fair play hoşgörülü ve anlayışlı olmak gibidir/benzer çünkü sakatlık ya da başka kötü durumda bulunan sporcu yerinde biz de olabilirdik” (Sporcu 15).

TARTIŞMA VE SONUÇ

İşitme engelli kadın voleybol milli takımında görev alan 20 sporcunun dahil olduğu araştırmada sporcuların fair play algıları incelenmiştir. İşitme engelli sporcuların metaforları incelendiğinde “ahlak”, “adalet”, “iyilik” kavramsal temaları altında toplandığı belirlenmiştir. Sporcuların fair play davranışları kişisel davranışlarıyla ortak düşündükleri ve yaptıkları davranışların onların ahlaki değerlerine vurgu yaptığını belirtmişlerdir. Şahin (2014) göre meslek ahlakı, bireylerin meslekleri ile ilgili aktivitelerini doğru ve yanlış olan konular çerçevesinde bireysel değerlere yönelik neticeleri ortaya koymaktadır. Bir mesleğin temel niteliklerinden biri, uygulayıcıların yüksek kalitede hizmet sunma ve uzmanlık seviyelerini sürdürme taahhütlerini yansıtan etik kurallara uyum ve bunları uygulamadır. Meslek olarak rekabetin doğal olduğu sporun pratisyenleri, tüm ilgili tarafların bu kritik sürece olan bağlılıklarını sürdürmeleri gerektiğini anlamalıdır (Aktaş & Balçıkanlı, 2023).

Spor müsabakalarında olumlu ve olumsuz davranışlarla karşılaşmaktadır. Sporcular müsabaka esnasında hakemlerden adil ve tarafsız müsabaka yönetmelerini beklemektedirler. Müsabaka esnasında sporcular takım arkadaşına destek olmak, sakatlanan karşı takım oyuncusuna yardımda bulunmak vb. olumlu davranışlar sergilendiği gibi rakibi sakatlama, hakemi aldatma gibi olumsuz davranışlar sergileme potansiyeline de sahiptirler (Kavussanu, 2008). Sporcuların kendi takım ve bireysel performansı söz konusu olduğunda da fair play’e uygun davranışlar göstermesi beklenmektedir. Oluşturulan metaforlar incelendiğinde iyi insan, namus, karakter, açık sözlü olmak, ayna, sporun ruhu, kişilik, onur gibi ahlaki tutumları içeren kavramlar altında oluşturdukları belirlenmiştir. Sporcunun zihinsel yapılanması, sporcu kimliğinin etkisini önemli düzeyde etkiler ve sporcunun “başa çıkma stratejilerini, davranışlarını ve karar verme süreçlerini” tesiri altına alır (Horton & Mack, 2000). İncelenen metaforlarda fair play kavramının ahlaki davranışlar altında da toplandığı görülmüştür. Bu çalışma ile ortaya çıkan kavramlar, alan yazında fair play ile ilgili yapılmış çalışmalarla desteklenmektedir (Spander ve ark., 2014; Mehmet ve ark., 2019). Sportmenlik; saygılı, kibar, dürüst, hoşgörülü, samimi, yardımlaşma ve dayanışma gibi özellikleri ön plana taşıyan bir kavramdır (Koç, 2013). Voleybol disiplini en az temas içeren disiplinler arasındadır. Bu özellik temas kaynaklı yaşanabilecek sportmenlik dışı davranışların azalmasına olanak sağlamaktadır. Bir çalışmada voleybolcuların, futbolculara göre daha yüksek sportmenlik davranış düzeyine sahip olduklarını tespit edilmesi (Esentürk ve ark., 2015) araştırmada oluşturulan metaforları desteklemektedir.

Sporcuların yetiştirildiği değerler, normlar ve beklentiler fair play algısını şekillendirebilir. Bu farklılıklar genellikle kültürel, sosyal ve eğitimsel faktörlerden de kaynaklanabilir. Milli takım sporcularının oluşturduğu metaforlarda adalet unsuruna vurgu yaptıkları görülmektedir. Saygı, adaletli oyun fair playin merkezi bir bileşenidir çünkü sporcuların birbirlerine ve rakiplerine saygı göstermesi, oyunda adil ve etik bir yaklaşım sergilemesi beklenir. İşitme engelli sporcuların fair play için oluşturdukları metaforlar saygı ve adalet unsurlarını yansıtmaktadır. Alanda yapılan çalışmalarda profesyonellik ve rekabet söz konusu olduğunda olumlu ve olumsuz etkilediğini belirten araştırmalar (Lemyre ve ark., 2002; Lumpkin ve ark., 2003; Sezen-Balçıkanlı, 2014) bulunmaktadır. Araştırmada sadece olumlu metaforların oluşturulması literatürle farklılık göstermektedir. Bu farklılığın araştırmaya katılan sporcuların hepsinin işitme engelli olması ki bu engelli bireylerin yaşadıkları zorluklardan kaynaklı çevrelerine daha duyarlı olmasından kaynaklanabileceği gibi aynı zamanda tüm katılımcıların milli takım sporcusu olması nedeniyle sporculara verilen ekstra sorumluluk bilincinden de kaynaklandığı düşünülebilir. Özser (2018) işitme engelli voleybol sporcularına yönelik yapılan çalışma sonucunda sportmenlik yönelimi ölçeği alt boyutlarının tümünde sporculuk deneyimi değişkeni açısından anlamlı fark gözlemlenmesi sonucu da düşüncemizi desteklemektedir.

Sonuç olarak; işitme engelli kadın milli voleybolcuların fair play kavramını ahlak unsuru, adalet unsuru ve iyilik unsuru altında betimledikleri belirlenmiştir. Hoşgörü anlayışı, sporun içinde yer alan olumsuz unsurların, (saygısızlık, anlayışsızlık, kavga ve şiddet) engellenmesinde hayati bir rol oynar (Mavi & Tuncel, 2012). Bireyin değer yargılarını etkileyen unsurlar arasında aile ortamı, sosyal ilişkiler, çevresel etkenler ve aldığı eğitim gibi faktörler yer almaktadır. Bu etkenler aynı zamanda kişinin karakteristik özelliklerini de şekillendiren önemli faktörlerdir (Clement, 2009). Sporun çeşitli dallarında, engelli veya engelsiz olsun, sportmenlik ruhunun hâkim olmasıyla önemli gelişmeler yaşanacağı düşünülmektedir. Sportmenlik, spor hayatının olmazsa olmaz bir parçasıdır ve bu değer sayesinde spor evreni olumlu yönde şekillenir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, spor alanında yer alan işitme engelli sporcuların fair play kavramını nasıl içselleştirerek bu kavrama ne tür anlamlar yüklediklerinin ortaya çıkarılması ve verilecek eğitimler ile sahalarda oluşabilecek olumsuz davranışlarının önüne geçilmesine ve spor okuryazarlık düzeylerinin gelişmesine imkan sağlayacağı düşünülmektedir.

Öneriler

Engelli bireylerle yapılan çalışmalar fazlalaştırılarak, sporun sağladığı tüm pozitif imkanlardan faydalanmanın yolları çeşitlendirilerek fair play kavramının tüm bireyler için yaygınlaşması sağlanabilir.

EXTENDED ABSTRACT

INTRODUCTION

Positive sports experiences can provide a better opportunity for individuals to realize the sense of relevance, competence and achievement, as well as the benefits resulting from social connections (Wilson et al., 2022). As team sports turn into the professional field, players become fitter, faster, stronger and have more advanced knowledge of the rules of the game (Araújo & Davids, 2016). However, there are also rules that exist in sports in unwritten way. According to Lenk (1976), there is formal fair play, which is directly related to compliance with competition rules and regulations and informal fair play, which refers to the personal behavior and moral values of people involved in the sporting world. The importance of fair play behaviors in sports competitions at the level of national teams is increasing. Volleyball, which is appreciated for its success in our country, is very popular among disabled individuals. The importance of fair play behaviors in sports competitions at the level of national teams is increasing. Determining what fair play means in the lives of our hearing impaired athletes, who have achieved great success, is thought to be an important step in guiding the athletes in the future. There are studies in the literature on fair play behaviors specific to athletes and referees (Güllü & Şahin, 2018; Pepe et al., 2019; Cifci & Ballıkaya, 2023; Pekel et al., 2023; Şahin & Yıldırım 2023), in the context of fair play and sportsmanship behavior levels of young people (Sezen-Balçıkanlı et al., 2017; Gök & Sarıkol, 2023; Yanar 2023) comparing the self-esteem and psychological characteristics of hearing impaired athletes (Karakoç et al., 2012; Yıldız, 2018) and evaluating the opinions of physically disabled individuals about doping (Hamza & Özbek, 2019). However, there are no studies that reveal the experience of the concept of fair play for professional hearing-impaired volleyball players. In this context, the purpose of this study is to reveal the meanings attributed by the deaf national volleyball players with their thoughts and experiences to the concept of fair play through metaphors.

METHOD

This research group was determined by applying the appropriate prefix method. This method includes the data collection process from a sample that the researcher can easily access (Büyüköztürk et al., 2008). In order to determine the meanings attributed by the thoughts and experiences of the hearing impaired national volleyball players to the concept of fair play through metaphors, the so-called phenomenology of qualitative research was used. 20 female athletes in the hearing impaired national volleyball team camp participated in the research. Necessary information was given to the athletes about the content and scope of the study, as well as the evaluations to be made. Participating in the study

voluntarily was informed to the athletes and the consent form was signed. In order to determine the perceptions of the hearing impaired national female volleyball players about the concept of fair play through metaphors after the demographic information of the individuals was recorded, age, class, sport branch, sport year, "Fair play..... like/similar; because ....." is obtained by completing the sentence. No time limit was applied to national athletes. In the analysis of the data using the content analysis technique for the research, the metaphors were numbered from 1 to 20. The analyzed metaphors were coded according to the meanings they express. The data were made meaningful by dividing them into categories that could explain the relationship between codes well. In order to ensure validity and reliability, the methods of presenting it to experts were used (Ekiz, 2009). In addition, the themes created by the researcher who conducted the study with two experts from outside the research were compared, and then the reliability of the findings was calculated with the formula of percentage of agreement suggested by Miles and Huberman (1994).

RESULTS

In the analysis of the data using the content analysis technique for the research, the metaphors were numbered from 1 to 20. According to the findings examined, the metaphors created by the hearing-impaired athletes for the concept of "fair play" were gathered under the themes of "being an element of morality", "being an element of justice" and "being an element of kindness", respectively.

DISCUSSION AND CONCLUSION

With the concept of fair play, disabled individuals can have a different perception and understanding from other people in many respects. The mental structuring of the athlete significantly affects the effect of the athlete's identity and influences the "coping strategies, behaviors and decision-making processes" of the athlete (Horton & Mack, 2000). In the metaphors examined, we see that the concept of fair play is gathered under moral behaviors. The concepts that emerged with this study are supported by studies on fairplay in the literature (Spander et al., 2014; Mehmet et al., 2019). In another study, it was determined that volleyball players have a higher level of sportsmanship behavior than football players (Esentürk et al., 2015), which supports the metaphors created in the research. The values, norms and expectations in which the athletes are raised can shape the perception of fair play. These differences can also be caused by cultural, social and educational factors. It is seen that the metaphors created by the national team athletes also emphasize the element of justice. Respect, fair play is a central component of fair play because athletes are expected to show respect for each other and their opponents, and to show a fair and ethical approach to play. The metaphors created by hearing impaired athletes for fair play reflect the elements of respect and justice. There are studies in the field (Lemyre et al., 2002; Lumpkin et al., 2003; Sezen-Balçıkkanlı, 2014) stating that it has positive and negative effects when it comes to professionalism and competition. The formation of only positive metaphors in the study differs from the literature. It can be thought that this difference may be due to the fact that all of the athletes participating in the research are hearing impaired since these disabled individuals are more

sensitive to their environment because of the difficulties they experience, as well as the extra responsibility awareness given to the athletes due to the fact that all participants are national team athletes. In conclusion; It has been determined that deaf female national volleyball players describe the concept of fair play under the element of morality, justice and goodness.

KAYNAKLAR

- Aktaş, İ., & Balçıklı, G. S. (2023). Antrenörlerin sportmenlik öz-yeterliği: ölçek geliştirme çalışması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 28(2), 78-91.
- Araújo, D., & Davids, K. (2016). Team synergies in sport: Theory and measures. *Frontiers in Psychology*, (7), 1449.
- Brettschneider, U. D., & Rheker, U. (1996). *Spiel und sport mit behinderten kindern und jugendlichen. materialien zum sport in nordrhein-westfalen*. Heft 45 Ministerium Für Stadtentwicklung, Kultur Und Sport Des Landes Nordrhein-Westfalen.
- Brito, S. M., Morais, J. V., & Barreto, T. V. (2011). Regras de jogo versus regras mo-raís: para uma teoria sociológica do fair play. *Revista Brasileira de Ciências Sociais*, 26(75), 133-146.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem.
- Cifci, F., & Ballıkaya, E. (2023). Kadın hentbol sporcularının başarı hedefleri ve mükemmeliyetçiliklerinin ahlaktan uzaklaşmayı belirlemedeki rolü. *Journal of ROL Sport Sciences*, 4(1), 51-65.
- Clement, N. (2009). *Perspective from research and practice in values education*. Springer.
- Craig, C. J. (2018). Metaphors of knowing, doing and being: Capturing experience in teaching and teacher education. *Teaching and Teacher Education*, 69, 300-311.
- Ekici, S., & Arıkan, İ. İ. (2020). *Popüler kültür ve spor*. Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı.
- Esentürk, O. K., İlhan, E. L., & Çelik, O. B. (2015). Examination of high school students' sportsmanlike conducts in physical education lessons according to some variability. *Science, Movement and Health*, 15(2), 627-634.
- Gök, O., & Sarıkol, E. (2023). Spor lisesi öğrencilerinin fair-play davranışlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Yalova Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 70-86.
- Güllü, S., & Şahin, S. (2018). Milli güreşçilerin sportmenlik yönelim düzeyleri üzerine bir araştırma. *Electronic Turkish Studies*, 13(18), 705-718.
- Horton, R. S., & Mack, D. E. (2000). Athletic identity in marathon runners: functional focus or dysfunctional commitment?. *Journal of Sport Behavior*, 23(2), 101,19
- İlhan, L. (2008). Eğitilebilir zihinsel engelli çocuklarda beden eğitimi ve sporun sosyalleşme düzeylerine etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(1), 315-324.
- Karakoç, Ö., Çoban, B., & Konar, N. (2012). İşitme engelli milli sporcular ile spor yapmayan işitme engellilerin benlik saygısı düzeylerinin karşılaştırılması. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(1), 12-17.

- Kavussanu, M. (2008). Moral behaviour in sport: A critical review of the literature. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 1(2), 124-138.
- Koç, Y. (2013). Beden eğitimi dersi sportmenlik davranışı ölçeği (BEDSDÖ): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 96-114
- Kosel, H., & Froböse, I. (1999). *Rehabilitation und behindertensport. körper- und sinnesbehinderte*. Pflaum Verlag.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (2008). *Metaphors we live by*. University of Chicago Press.
- Lemyre, P. N., Roberts, G. C., & Ommundsen, Y. (2002). Achievement goal orientations, perceived ability, and sportspersonship in youth soccer. *Journal of Applied Sport Psychology*, 14(2), 120-136.
- Lenk, H. (1976) *Toward a social philosophy of the Olympics: Values, aims and reality of the modern olympic movement*. Leisure Press.
- Lumpkin, A., Stoll, S. K., & Beller, J. M. (2003). *Sport ethics: Applications for fair play*. McGraw-Hill
- Mavi, S., & Tuncel, S. D. (2012). Sporcuların sporda hoşgörü kavramına ilişkin algıları. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(4), 125-129.
- Mehmet, İ., Dervent, F., & Karadağ, B. (2019). Spor Paydaşlarının fairplay kavramına ilişkin metaforik algıları. *Spor Bilimleri Dergisi*, 30(2), 85-95.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis*. Sage.
- Molina, P., Úbeda-Colomer, J., & Valenciano, J. (2014). *Justicia social y fair play*. Nau Llibres.
- Özsarı A. (2018). İşitme engelli voleybolcuların sportmenlik yönelimleri. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20(3), 113-122.
- Pehlivan Z. (2004). Fair play kavramının geliştirilmesinde okul sporunun yeri ve önemi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 49-53
- Pekel, A. Ö., Kırıkoğlu, N., Iğdır, E. C., & Okan, İ. (2023). Futbol hakemlerinin fair play kavramına yönelik algıları: Metafor çalışması. *The Online Journal of Recreation and Sports*, 12(3), 362-367.
- Pepe, K., Kara, A., Özkurt, R., & Dalaman, O. (2019). Aktif spor yapan amatör sporcuların spor ortamında fair play (sportmen) davranışlarının incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 497-506.
- Robbins, B. (1994). *Feeling global: Internationalism in distress*. NYU Press.
- Serrano-Durá, J., Molina, P., & Martínez-Baena, A. (2021). Systematic review of research on fair play and sporting competition. *Sport, Education and Society*, 26(6), 648-662.
- Sezen-Balçıklı, G. (2014). Fair play in professional sports: Sportspersonship orientations of futsal players. *Fair Play, Revista de Filosofía, Ética y Derecho del Deporte*, 2(1), 33- 49.
- Sezen-Balçıklı, G., Gülşen, K., & Yıldırım, İ. (2017). Kadın futbolcularda sportmenlik yönelimi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 22(1), 1-9.
- Spander, H, Roy, A., & Mckeown M. (2014). Using football metaphor to engage men in therapeutic support. *Journal of Social Work Practice*, 2(28), 229-245.
- Şahin, M. (2014). *Spor ahlakı ve sorunları*. Evrensel Basım Yayın.

- Şahin, M. O., & Yıldırım, A. (2023). Hokey sporcularının sportmenlik düzeylerinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 17(1)*, 26-35.
- Thibodeau, P. H., Hendricks, R. K., & Boroditsky, L. (2017). How linguistic metaphor scaffolds reasoning. *Trends in Cognitive Sciences, 21(11)*, 852-863.
- Uyar, H., & Özbek, O. (2019). Bedensel engelli sporcuların dopinge ilişkin görüşleri. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 17(1)*, 135-153.
- Wilson, O. W., Whatman, C., Walters, S., Keung, S., Enari, D., Rogers, A., ... et al. (2022). The value of sport: Wellbeing benefits of sport participation during adolescence. *International Journal of Environmental Research and Public Health, 19(14)*, 8579.
- Yanar, N. (2023). Sporcularda etik ilkelere aykırı davranış biçimleri: Derleme çalışması. *Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 3(1)*, 91-99.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- Yıldız, S. (2018). *Spor yapan işitme engelli bireyler ile spor yapmayan işitme engelli bireylerin bazı psikolojik özelliklerinin karşılaştırılması* [Yüksek lisans tezi, Batman Üniversitesi].

KATKI ORANI CONTRIBUTION RATE	AÇIKLAMA EXPLANATION	KATKIDA BULUNANLAR CONTRIBUTORS
Fikir ve Kavramsal Örgü <i>Idea or Notion</i>	Araştırma hipotezini veya fikrini oluşturmak <i>Form the research hypothesis or idea</i>	Mehmet Cem SATMAN
Tasarım <i>Design</i>	Yöntem ve araştırma desenini tasarlamak <i>To design the method and research design.</i>	Aylin Özge PEKEL
Literatür Tarama <i>Literature Review</i>	Çalışma için gerekli literatürü taramak <i>Review the literature required for the study</i>	Mehmet Cem SATMAN
Veri Toplama ve İşleme <i>Data Collecting and Processing</i>	Verileri toplamak, düzenlemek ve raporlaştırmak <i>Collecting, organizing and reporting data</i>	Aylin Özge PEKEL
Tartışma ve Yorum <i>Discussion and Commentary</i>	Elde edilen bulguların değerlendirilmesi <i>Evaluation of the obtained finding</i>	Aylin Özge PEKEL
Destek ve Teşekkür Beyanı/ Statement of Support and Acknowledgment		
Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır. <i>No contribution and/or support was received during the writing process of this study.</i>		
Çatışma Beyanı/ Statement of Conflict		
Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur. <i>Researchers do not have any personal or financial conflicts of interest with other people and institutions related to the research.</i>		
Etik Kurul Beyanı/ Statement of Ethics Committee		
Bu araştırma, Lokma Hekim Üniversitesi Etik Kurulunun E-53875521-050-20312 sayılı kararı ile yürütülmüştür. <i>This study was conducted with the decision of Lokma Hekim University Ethics Committee numbered E-53875521-050-20312.</i>		

Bu eser [Creative Commons Atf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile lisanslanmıştır.